

Őrangyalok a határban

NEM VESZÉLYTELEN manapság eldugott dűlőutak mentén, sűrű fenyőerdők közepén lakni.

Virágkorukat élik a fatolvajok, a trükkös bűnözők, sőt nemrég egy tanyaépületet is az utolsó szögig elloptak. Kunbaracs határában azonban a polgárőrök éberren vigyáznak az ott lakók biztonságára.

Ellopták a kunbaracsi lélekharangot. Két polgárőr volt éjszakai szolgálatban, szolgálati terepjárójukkal többször végighaladtak a temető környékén, s hogy ne legyenek feltűnőek, ezért éjjellátóval világítottak. A tolvajok megijedtek a feliratos autótól, és a főkapu helyett a hátsó kerítésen távoztak. Magukkal cipelték a kisharangot, amit elrejtettek a bozótokban. Azután elinaltak, csak később mentek vissza a lopott holmiért, amiből pénzt csinaláltak. A történet úgy öt-hat évvel később állt össze, amikor a rendőrök más bűncselekmény miatt elkapták az egyik zsiványt, aki mindent elmesélt a haranglopásról.

Kunbaracs községhez kiterjedt tanyavilág tartozik. A faluban 1989-ben alakult meg az önvédelmi csoport, majd 1991-ben átalakult polgárőrséggé. Immáron 32 esztendeje töretlen lendülettel és lelkesedéssel végzik közbiztonsági és vagyonvédelmi munkájukat. Azóta jelentősen csökken a bűnözés, s mivel vannak a határban bekamerázott területek, az enyveskezők messzire elkerülik a környéket. A „klasszikus” csalók – mint a házalók, az olykor bizonytalan eredetű árukkal piacozók és a trükkös szélhámosok – ötlettára azonban kifogyhatatlan. A civil szervezetnek új kihívásokkal is szembesülnie kellett, legyen az a migráció vagy a pandémia. A polgárőrök igazi közösségi emberek, nincs olyan megmozdulás a településen, ahol ne lennének jelen, sőt vezetőjük értéktérmető kezdeményezései példaértékűek – hogy csak a főutcai haranglábépítést és a csaradai keresztállítást említsük.

– Huszonöt tagunk van – mondja Szabó István, a Kunbaracsi Polgárőr Egyesület elnöke, aki járőr-kocsijával nemcsak éjszaka, hanem nappal is többször végigpásztazza a külterületet, most mi is vele zötykölődünk. – Létezik ügyeleti beosztás, de az az igazság, vagyunk néhányan, akiknek már annyira az életünk részévé vált a polgárőri szolgálat, hogy ahol csak járunk, éberren figyelünk. Engem még éjszaka is felhívnak a baracsiak, ha gyanús mozgást látnak a környéken. Az is előfordult már, hogy közvetlen a tanyabejárómnál állt egy összetakolt autó, s a benne ülők azt próbálták elhitetni velem, hogy az erdőbe tartanak tobozt gyűjteni. Ezt a trükköt ismerem, ilyenkor jelölik ki a vaskosabb akácfákat, majd később elektromos fűrésszel felszerelve visszajönnek értük. Két alternatívát szoktam ajánlani: vagy elhúzzák a csikot és ezután nagy ívben elkerülik a településünket, vagy rendőrt hívok. Nem nehéz kitalálni, melyiket szokták választani.

A polgárőrök autója megszokott látvány a kunbaracsi tanyavilágban

Szabó István és Szentkúti Szilveszter gyakran találkoznak

Kákás településrész egyik poros dűlőútján érkezünk meg az állatokkal teli tanyára. Bármerre nézünk, mindenhol valamilyen jószágot: rackabirkát, szarvasmarhát, lovat, disznót, baromfit látunk. Egy fiatalember, Szentkúti Szilveszter siet elénk, három éve felügyeli az ősi birtokot. A szülei még a faluban laktak, ő pedig itt rendezte be önálló életét. Természetközben érzi magát igazán szabadnak, szereti a fizikai munkát.

– Milyen a biztonság a tanyán? – kérdez vissza a 22 esztendőes férfi, akinek édesapja kerületvezető erdész és a családi gazdaság legfőbb irányítója. – A vadkamerák akkor is figyelhetem a tanyát és az állatokat, ha nem vagyok itt. Sőt a vadak mozgását is nyomon tudom követni. Atutazóban látok néha idegeneket, de hál' istennek, ide még nem törtek be. Ha találkozom velük, megállítom őket, és megkérdezem, mi járatban vannak. Nemrég a Széles útnál egy brigád a furgonjából fémhulladékot pakolt ki. Édesapám közvetlenül az akció előtt haladt el arrafelé, én pedig tíz perc múlva követtem őt, de akkor már jött velem szembe egy ismeretlen autó. Ahogy megláttam a friss szemétkupacot, azonnal visszafordultam és utánuk mentem. Mivel a tettesek nem ismerték a terepet, pont egy olyan úton akartak elmenekülni, ami nem vezet sehová. Először min-

dent tagadtak, majd amikor a kocsijukban megpillantottam a maradékot, jobbnak látták, ha visszamennek a helyszínre és összeszedik a szétdobált hulladékot. Nem volt ez különösebb bátorság részemről, egyszerűen muszáj volt megtennem, nehogy legközelebb a tanyába is bemerészkedjenek.

Nemrég bekerült a hírekbe, hogy a ceglédi határban szó szerint elloptak egy tanyát. Mivel nem volt mozgás az épületben, szabad prédának gondolták a tolvajok. Szabó István útközben hasonló esetet mesél, igaz, csak a lomtalanságig jutottak el a messziről jött betyárok. Bedobtak egy alibit, kinek a megbízásából takarítanak, de az hamisnak bizonyult. Itt is hatásos volt a jól bevált polgárőri recept: vagy rendőri intézkedés jön, vagy végleg felszívódnak.

Csodálatos a kunsági táj, különösen Daruháton. Nemzeti parkos területek, fenyvesek váltogatják egymást. A tehenészetben megállt az idő, szokatlanul nagy a csönd, még a kutyák sem ugatnak meg bennünket. Ki gondolná, hogy ilyen idilli tájakon is előfordulhatnak néha krimibe illő történetek, üldözések jele netek?

– A szomszéd településről érkező enyves kezű legények besétáltak a tanyába és már a műhelyben nézelődtek, amikor észrevettem őket – meséli Plattner János gazdálkodó,

aki polgárőrként is tevékenykedik. – Elengedtem a komondorokat, és a tolvajok már szaladtak is az autójukhoz. Nem hagyott nyugodni a dolog, utánuk mentem. Addigra azonban egérutat nyertek, hiába láttam mindenfelé keréknyomokat. Már esteledett, kezdtem feladni. Amikor fordultam visszafelé, a kocsim lámpafényében észrevettem őket a bokrokban. Menekülőre fogták, én meg üldözőbe vettem őket. Azonnal hívtam Pista bácsit, hogy zárja le az utat a falu felé, de a jómadaraknak sikerült elslisszanniuk a másik irányba. Vesztükre, persze, mert addigra már riasztottuk a tatarszentgyörgyi körzeti megbízottat. Sikerült elkapnunk őket, s kiderült, hogy egyikük országos körözés alatt állt, a másiknak meg jogosítványa sem volt. Egyébként a rendőrséggel nagyon jó a kapcsolatunk, bármikor szólunk nekik, rövid időn belül a helyszínre érkeznek.

Riportunk utolsó állomása a faluba vezető út mentén kialakult „külföldi negyed”, ahol főleg németek laknak. Megállunk egy takaros tanya előtt, csöngetésünkre kitarul a nagykapu. Szépen gondozott kert, nádfedeles parasztház, minden a kényelmet szolgálja.

– Ezt az ingatlant 2004-ben vet-tük, évekig építettük, csinosítottuk, 2017-ben költöztünk ide véglegesen – meséli Szilágyi Lászlóné Erzsébet, miközben megmutatja a birtokot. – Majd' húsz évig éltünk Kanadában, de hazahúzott bennünket a szívünk. A férjem kertész volt, én pedig idősgondozó. A gyerekeink kint nőttek fel. Sokat dolgoztunk, nézzenek körül, itt az eredménye... Most ketten lakunk itt, de ha összejön a család, 40-45-en is vagyunk. Tizenegy unokánk, három dédunokánk van, imádjuk őket. Kunbaracson biztonságban érezzük magunkat, sok segítőkész emberrel összeismerkedtünk már. Semmi olyan dolog nem történt, ami miatt aggodnunk kellene. Ha egyedül maradok itt, akkor sem félek. Errefelé nyugodt, barátságos, szeretettel a környezet. Egyszer barátok jöttek hozzánk és eltévedtek a határban. Azonnal hívtam a polgárőr barátunkat, hogy mutassa meg nekik az utat, s egészen a házukig kísérte őket.

– Igen, így volt. Erzsikéék pedig hívtak, ebédeljek velük – teszi hozzá Szabó István, akitől lassan elbúcsúzunk mi is. Élmenydús volt vele a határjárás, melynek során azt láttuk, hogy a külterületeken élők egyre inkább felismerik: biztonságuk megőrzéséhez muszáj összefogniuk. S ebben a kunbaracsi polgárőrökre mindenkor és minden helyzetben számíthatnak.

Borzák Tibor